

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 159.922.8:159.922.27

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ареф'єва М. Г., магістрантка 1 курсу спеціальності “Психологія”,
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Шевцова О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
(o.shevtsova@nubip.edu.ua)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Проблему психологічних особливостей стресостійкості молоді, їх реакцій на екстремальні ситуації в умовах воєнного стану в Україні варто розглядати у взаємозв'язках стресу в житті молодих людей з особливостями їх провідних видів діяльності – професійної та/або навчальної.

Серед прикладних завдань сучасної психології проблема життєвого стресу, чинники його виникнення та шляхи психологічної профілактики і подолання негативних наслідків з огляду на умови воєнного стану, вимушеного переселення, втрати безпечного середовища тощо займає пріоритетне місце. Зокрема, важливе значення посідає проблема стресу та стресостійкості у житті молоді людини в умовах війни.

Психологічним аспектам стресу присвячена велика кількість робіт, авторами яких є вітчизняні науковці І. Корнієнко, О. Кормило, М. Кудінова, Л. Наугольник, Д. Романовська, Т. Титаренко, Л. Лепіхова й інші [1-4]. Сучасні дослідники звертають особливу увагу на виявлення детермінант стійкості до психологічного стресу, її проявів у професійно-навчальній діяльності молоді.

У даний час феномен стресостійкості молоді України в умовах війни ще недостатньо вивчений, проте існує припущення, що поява в умовах війни дисгармонійних і деформуючих компонентів, що негативно впливають на якість життя студента і становлення його як професіонала, не сприяє розвитку стресостійкості особистості.

Загалом, актуальність вивчення проблеми стресостійкості визначається різким розширенням обсягу інформації в житті сучасної людини. Це дає можливість отримувати

велику кількість інформації, а отже, мати більше приводів для хвилювання. Часті конфлікти і велика внутрішня напруга можуть викликати складні фізіологічні зміни в організмі людини, сильне емоційне напруження може призвести до появи стресу.

Стрес в житті студентської молоді може бути пов'язаний як з особливостями їх професійної чи навчальної діяльності [5; 6], так і з життєвими подіями, які супроводжуються психічним напруженням, можуть служити додатковим джерелом стресу в житті і залишати негативний відбиток. Тому, виявлення причин стресу необхідно проводити з урахуванням особливостей різних сфер життя. У даний час про стрес переважно розглядають як особливий функціональний стан, при якому організм людини реагує на екстремальний вплив, що несе загрозу фізичному благополуччю й існуванню людини [3, с. 153].

Г. Сельє зазначав, що реакція на екстремальну ситуацію у кожної людини різна, тобто зовнішня поведінка може бути різною. При цьому в екстремальних умовах певні ситуації можуть бути абсолютно стресовими, залежно від ставлення людини до них та її досвіду. Одні «пасують» перед труднощами, інші мобілізують усі свої фізичні та духовні можливості, щоб протистояти їм.

Вибір людиною тієї чи іншої стратегії подолання стресу значною мірою залежить від вираженості її внутрішнього або зовнішнього контролю над своєю діяльністю. Деякі особистості виявляють самовпевненість, відсутність потреби в зовнішній підтримці. Інші, навпаки, відрізняються невпевненістю в собі, потребують підтримки, болісно реагують на критику, покладаючись на випадок або долю [4, с. 24].

Отже, властивості особистості є внутрішніми ресурсами, якими забезпечується оптимізація діяльності. Звернення до внутрішніх ресурсів психологічного здоров'я сприяє успішному досягненню зміцнення та розвитку психологічних якостей у молоді, які проживають в Україні, де ведеться повномасштабна війна, забезпечення їх високої психологічної стійкості та готовності до виконання навчальних, професійних завдань у будь-яких умовах. Дослідження психологічних особливостей стресостійкості молоді в умовах війни дасть змогу поглибити знання щодо цієї проблеми, знайти більш досконалі методи підвищення опору до стресу та оволодіння новими техніками профілактики та подолання несприятливого психологічного й емоційного стану молодих людей під час війни та у повоєнний період.

Перелік посилань

1. Жигайло Н., Харко Н. Онлайн-освіта: вимушена самоізоляція чи система отримання знань студентами закладів вищої освіти. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2021. Випуск 8. С. 36-49.
1. Кормило О. М. Стрес та особливості його прояву у підлітковому віці. *Актуальні питання сучасної психології*. 2015. С. 86-90.
2. Корнієнко І. О. Психологія опанувальної поведінки особистості: монографія. Мукачево: РВУ МДУ, 2017. 465 с.
3. Кудінова М. С. Екзогенні та ендогенні фактори стресу в учнів: психологічний аналіз. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Психологія*. 2017. Том 22. Випуск 4 (46). С. 24.
4. Шевцова О. М. Особливості психологічного благополуччя у майбутніх фахівців соціономічної сфери. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку*: зб. наук. праць II міжнародної конф. Київ, 2020. Режим доступу: <https://conf.krok.edu.ua/index.php/SRE/IC2020/paper/view/156>
5. Шевцова О. М. Синчук В. В. Я-концепція як чинник вибору стратегії поведінки у конфлікті осіб юнацького віку. *Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень*: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2019. С. 194-198.